

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP. A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési u.
Nagyobb terjedelmű a 10 kr.
Hirdetési alku szerinti a 20
olcsóbb árértéketnek
Bélyegdíj minden kifizetés
táért 30 kr.
Hirdetési vagy reklámot magában
foglalt hirdetésre 50 krajczár
Nyitási- és megjelentésköltsé-
gény minden péntek 30 kr.
Hirdetési felvételnek a kiadó
hivatalában, KUTASI I. könyv-
nyomdájában, valamint ZICHNER
MAN II. könyv. iradási helyen
Név nélkül vagy bérmentesül
béküléssel levelek nem vétel-
nek figyelembe.
Kéziratok vissza nem
adottak.

tmény.
Olvasókör ven-
szeptember hó 29-ik
szünetelőző óhajtása
folyó évi július hó
működő melléklettel, az
elután 4 órákor fog
szór szóbelileg s az-
ételek az egylet elnö-
gató választmányának

elnöke.

okeladás.

város határában a nagy-
kő szép villaszerű 6 szo-
valamint száraz malom-
en jó karban tartott gaz-
kel dúsán ellátott, ugy-
nyimölcsös és díszker-
apcsolatosan mintegy 5
et magában foglaló, ösz-
(mintegy 343 catastr.
sz. hol az eladásra
buzatermő földirtok
ad.

előzők közvetítők kizá-
rtak Debreczenben Des
gyvéd úrnál (Nagycsapó-
alatt) és Budapestben Dr.
gyvéd úrnál (lak k. IV.
sz.) hol az eladásra
bő felvilágosítások is

KITÜNTETES
SZEKES-
FEBREVAR
ezistériem 1879

Diszoklevéllel
1871-ben.

Előzetes árak:
Helyben és postán küldve.
Évi ára 10 fr.-kr.
Fél évi 5 fr.-kr.
Negyed évi 3 fr.-kr.
Egyes szám 5 kr.
A lap szellemi részét illető min-
den közzététel: Nagy-hatvan-
ötösz. 1000. szám. Dunaszent-
györgy. — a szerkesztőségbe
mentve küldendő.
Előzetes helyben:
TALPÉNYI K. LAJOS és IFF.
OSÁTHY KÁROLY könyv-
kereskedésben és a kiadóhiv-
atalban KUTASI IMRE könyv-
nyomdájában a postahivatalok
nál.

Az apagyilkosság.

Debreczen, jun. 30.
— Igazságszolgáltatásunk kérdései. —

(r. o.) Ríg nem költött fel büntő
anyai szenczát, mint az apagyilkos Mó-
ricz József, honvéd-szakszervező keddi bü-
ntette. Nem csupán Debreczenben foglalkoz-
tatja az a kedélyeket még e perczben is,
de el lehet mondani, hogy a lapunkban
szerdán s a fővárosi sajtóban csőtörtőkön
megjelent levelek annak bizonyos álta-
lánosabb érdeket köcsönöztek s olyan,
ami kóros társadalmi viszonyainkra nézve
jellemző tünetet növesztettek, a mely or-
szágszerte felzaklatja a kedélyeket. Közli
és az első oldalon, cicaró-betűből szedett
>Egy retentó drámácz című figyelemre-
méltó commentárral kíséri a levelet az
>Egyetértés, mely a levélből ki-
emeli azon általunk is kiemelt részt, a
mely utal igazságszolgáltatásunk mindenki
által érzett igazságtalanságára és a törvény
azon tagadhatlan szerencsétlenségére, hogy
szörnyeteg apa ellen nem
adottalmatsetörvény, se társ-
adalom.

A Pesti Hirlap is ily általános
szempontból bírálja meg a rémesetet. A
mit a mult szerdán szintén érintettünk
>Karczolatok című rovatunkban, a ka-
tonai és polgári törvénykönyv con-
roversiáira utal.

Egy ilyképen földet bűnt — írja az
idézett lap — a katonai bíróság nem képes
másképp itélni, mint a rideg törvényszaksz
gépszerű alkalmazásával. Ötél, tehát meg-
halsz! Ez ott a törvény Mik voltak okaid;
van-e szivedben emberi érzés; anyáért és
nővéredért ötl-e vagy magadért; pénzért ötl-
é-e vagy kétségbeesésbe hajtvá, szerinted s
talán mások szerint is némi erkölcsi ok által
sarkalva-e, az mindegy Itt nincs enyhítés,
nincs lelektan, nincs motívum, nincs más, csak
a paragrafus. Meghalsz, meghalsz, meghalsz!
Epen ugy halsz meg, mint az a másik, akit
ugyanaznap itéltek halálra, mert hyena ösz-
töne lakozott lelkében Ez a katonai igazság,
melynek külön kódexe szerint itélnék az apa-
gyilkos fölött És most; ha pár nappal előbb
vagy később, még vagy már nem katonarúhá-
ban követi el a tettet, a közönséges polgári
kódex alá esik. Itt már van lélek és vannak
enyhítő körülmények is. S ha amit az apa-
gyilkos tette oka gyanánt fölhoz, az mind igaz
is, akkor a 91. vagy 92. szakasz megmenti a
bitófától. Avagy az emberi módon itélő bírák
fegyházkegyelemre ajánlják a főlsegnek. Itt az
ember fölött itélnék és nem a katonai fölött.
Es van egy harmadik eset is. Ha az apagyil-
kos francia, angol vagy német esküdtszék elé
kerül vala s bűnének motívumai igazak; ha
igaz, hogy az apa öt kétszer megakartá ölni;
ha igaz, hogy az apa egyik leányát halálba
örzte s a másikat édes anyjával együtt a becs-
telenségig rágalmazta, ha igaz és ugy igaz, a
mint az a vallomásban mondva van: akkor az
apagyilkos talán megálálja a kegyelmet már
polgártársai szívében és akkor — szabadon
mehet. Ime az emberi igazság a maga beren-
dezéseivel, mely hasonló esetben a bitó általi
halál és a teljes felmentés közt ingadozik! És
ez a mi földi berendezéseink tökéletes-
sége a XIX. században!?

Van még egy eset is a lap által elő-
soroltakon kívül, melyre a szerencsétlen
számíthat s a melynek bekövetkezése azon
esetben mindenesetre kívánandó, ha a le-
velében s a hozzá közel álló egyének által
felsorolt enyhítő körülmények
igazolhatnak. — Ez legyen a ki-
rályi kegyelem bálzsama, mely
az esetleges halálítéletét élet-fogytiglani
börtönre szokta átváltoztatni, pedig az
uraikodóház és az ország életének örvende-
tes mozzanatai, javulás esetén, még ezen-
tel is folytatják a bocsánat és irgalom
művét. Mi — az első hangulatokból itélve
— azt hitük, hogy (nem forogván fenn
katonai foglyomi hiba) csak nagyon is
enyhe, 1-2 évi börtönre szóló ítélet súj-
tandja a súlyos bűnt. Katonai körök
azonban halálbüntetést, a másik szélsősé-
get várják, holott a polgári törvényesék a
szükség enyhítő körülmény figyelembe véte-

lével, általunk megkérdéztet bírák és jo-
gászok véleménye szerint, legföljebb 8-10
évi börtönbüntetést szabna a nyomorultra.
Mily nagy, mily vérlázító ellentét, akár
tulenyhén, akár tulszigoron haugozzék a
katonai bíró ítéléte, ki kénytelen kardját
durván oda lökni Themis érzékeny mérle-
gébé! A tulenyhe büntetés megáztatán a
nép erkölcsi fegyelmét, a tulszigor pedig em-
berietlen volna. És addig, a mig nem csupán
a Móricz esete, de számtalan uj, meg uj eset
siet feltüntetni a katonai és polgári tör-
vénykönyv közti ríkió ellentétet a nélkül,
hogy a XIX. század fölvilágosult büszke
szelleme a megoldást megtalálni képes
leonne; mindaddig, a mig — specialiter a
mi parlamentünkben — Thaly Kálmán, Bolgár
F., Polonyi híjába hangoztatják a korbácsésá
font katonai czopf anomáliájának sutba
lökését: addig és kivált a jelen esetben
is, csakugyan a királyi kegyelem az, a
mely azon esetben, ha a méltányosság és
igazság csakugyan így követelnék, az ellen-
tétet átíthadja és kiegyenlíti.

Ennyiben emeljük ki s fejtegetjük a
levélhez fűződött általánosabb néz-
pontokat s megemlítjük, hogy a Jókai
Mór levelét közölve, a Nemzet ahhoz a
következő megjegyzést fűzi:

„E levelet közölve, megjegyezzük, hogy
mi ugy ebből, mint a több más lap szerkesz-
tőségéhez intézett levélből egy szerencsétlen,
meghasznált, a bűn útjára tévedt fiatal em-
ber kinos vergődését látjuk, hogy elhatározott,
menthetetlen gonosz tettét romantikus men-
tegetőzésekkel tegye érdekessé, nevezetessé,
s a mennyire lehet kevésbé terhelhető. A bű-
nösök iránt el lelkünkben is a szánalom; de
ez nem terjedhet annyira, hogy egy emberte-
len tett iszonyatossága által az élettel szakít-
ott gonosztevő merészen kimondott vadját
törvénykezés és igazságszolgáltatás ellen egyé-
nek lassuk, mint — legjobban esetben — egy
megzavart agy rémlátásának. Bzonynyal van-
nak hiányai igazságszolgáltatásunknak. De
gyilkosok nem mint vadlók, hanem mint vad-
lók tartoznak az igazságszolgáltatás elé.”

Bizonyos, hogy a levélben legna-
gyobb részt elvetendő az, hogy a gyilkos
gyalázkodó gyanuval érinti a magyar
igazságszolgáltatás közegét. De tény az is,
hogy igazságszolgáltatásunk hiányai csak-
ugyan oly nagyok, hogy azok Móricz Józ-
sefuél sokkal erősebb lelkeket is hajtottak
már ha nem is gyilkosságba, de már sok-
szor nagy bűnökbe, öngyilkosságba vagy
örültebe. Jól idézi egy lap Shakespeare
>Hamlet-jének ezen frappansul idévágó
részletét: »Ki viselű a guycsapásokat,
— szarnok bosszuját, gögös ember doly-
fét, pörhalasztást, a hivatalnok paczká-
sait s mind a rugást, melylyel méltatla-
nok bántalmaznak: ha nyugalomba küld-
hetné magát egy puszta förről. Tanuljon
a társadalom, a midőn a bíró mar bűnle-
teit: ez az eset sok gyógyítani való kórról
rántotta le a leplet.

Helyreigazítások.
A Móricz-család viszonyairól szóló s a
helybeli és budapesti lapokban megjelent köz-
lemények (igy kivált a „Nemzet”-ben s rész-
ben az „Egyetértés”-ben is) többnyire hely-
telenek voltak s mult számunk hosszabb
közleménye foglalja magában egyszersmind
ezeknek a rectifikálását. Miután azonban pon-
tos adatainkat már csaknem lapzártakor vet-
tük, a cikkben utólag eszközölt beszuásokat
a nyomda már csak hiányosan, sajtóhibákkal
és értelemzavaró kihagyásokkal eszközölte.
Az ily elferditett helyeket, a kimaradt, vagy
eltorított részeket ritkás betűkkel nyomtatva,
e helyen közöljük: „Ugy rendeztetett e dolog,
hogy az asszony s e férj 39,000 forint
adósságot egyetemlegesen el-
vállaltak s ket izben 5 és 20,000 frot
vettek fel a varostól, az összeg mind
kettőjük vagyonára betáblázott, Boros
László igényei kielégítették, az öreg Móricz
azon kötelezettsége mellett, hogy miután ifj.
Móricz András 34,000 forint adósságának el-
vállalása által örökségét háromszorosan kive-
te: ugy id. Móricz András, mint neje, vago-
nyukat, haszonélvezetük holig tartó fentartásá-
val, József és Móriczra írják át s József fog
gazdálkodni, ki az apáért egy izben

5000 forint adósságot kifizet-
tett.”

Egy mindjárt a cikk elején levő részlet
igy olvasandó: „Néhai id. Móricz Andrásnak
első neje volt fia, ifj. Móricz András ugyan-
is nőül vette Boros László mátai biztos leá-
nyát. A házasság nem volt szerencsés s a
midőn Boros László — feltvén leánya vago-
nyának teljes elkallódását, sőt, a pöriratok ta-
nusága szerint ennek életét is — az asszonyt
haza vitte, követelte egyszersmind azon, egy-
üttesen 30,000 forintot kivevő összeg megfizet-
ését, a melylyel neki veje az apa, id. Móricz
András kezességére tartozott, mint-
egy az ipa és vőáttal közösen
vitt sertésüzlet következmé-
nyével.”

Kimaradt azon jellemző adat is, hogy a
midőn a férj és család közötti egyezmény lét-
rejött, id. Móricz András már a csőd szél-
en állott s a mikor megegyeztek, az árva-
s zék volt az, a mely az egyezmény létre-
jötté elé akadályokat gördített, mivel a kis-
korú gyermekek, József és Erzsébet érdekeit
sérlemelve látta az ifj. Móricz András javára,
a kinek ilyenformán örökségét három-négy-
szerezen felülműlő vagyon jutna. Ugyanez ifj.
Móricz András az ipának járó 30,000 forinton
kívül tartozott Rosenberg Vilmosnak 2000,
Horváth Istvánnak 2000 forinttal.

Nyomdai eltorzítással jelent meg a köz-
lemény következő részlete is:

„Emeljük ki, hogy a Móricz család
eddig több mint 12 fele pörrel van a tör-
vényszéken képviselve. E pörök jellemzésére
említjük meg, hogy panaszában — támasz-
kodva egy 15-16 éves cselédeány tanuskodá-
sára — azt valja, miszerint őt neje meg-
akartá ölni, erre nézve azt a furcsa módot
választva, hogy tojás ételben alta-
tót adott az öreg Móricznak s
ekkor bejött neje, leánya, fia s
ugyanazon cselédeány. Az esz-
meletlen számára tették egy van-
kost és csoda, hogy magához jött,
mikor már halottnak hitték. —
Móricz erről — ugymond — mit
sem tudott, csak is a cselédtől
értesült az esetről és azt pör-
tárgyául állította. — Ez ily van a
szó legszorosabb értelmében, valamint tény
az is, hogy az „ellenfél” (!) ügyvéde ta-
nukkal bizonyítja, hogy a nevezett cseléd
leány többek előtt kiköttyantotta volna
— vallomásának rossz hiszemességét. — Tudjuk
azt is, hogy az apa 1885-ben, egy
márcziusi este nem megleste a fiát,
Móricz Józsefet és egy
konyhakéssel egy megszurta
elől, jobb oldalon, hogy a kes-
csaknem a fuhátgerincze mel-
lett jött ki.”

Levél a királyhoz.
Ugy értesülünk, hogy Móricz Józsefnek
ösmeretes tíz levele között, az I. Ferencz Józ-
sef királyhoz szóló levelben Móricz József
leginkább arra hivatkozik, hogy mint honvéd,
kardjával ő is harczolni kívánt királyért és
bocsánatot kér Ö Felsegétől mint a legfőbb
haduról azt, hogy e kardot és a honvéd
nevet ily súlyos bünténnel mocskolta be.

Azt hiszi, hogy Ö Felsege, ha eltelte-
nek, számbaveszi azon szenvedéseket, a me-
lyeken ő és családja az atya miatt átmentek s
reményli, hogy ha egyszer újra visszatérhet a
társadalomba, hasznos és munkás polgára leend
a hazának.

A levél folyamodvány alakban összehaj-
tott velin papírra van leírva s körülbelül oly
terjedelmű, mint a Jókai Mórnak írott.
Valószínűleg le fog küldetni a kabinet
iroda utján a városi hatósághoz s ez kiszolgál-
tatandja a vizsgálatnak.

Még kilencz levél.
Megemlítjük, hogy Móricz József jun.
26 án nem csak a királynak, hanem
József főherczegnek, Jókai
Mórnak, (ez a képviselőnek is szól s rész-
ben — a mint lentebb közöljük — hasonlít a
többi levelhez), Bulovszky tábornoknak, (a
kinek szintén van kegyelmezési jog és igy kitűnik,
hogy Móricz nem egészen impraktikus ember), a
„Nemzet”, „Pesti Hirlap”, „Debreczen” és
„Budapest” című lapoknak (e négynek szorul-
sóra egyező tartalommal), Juhász Ignác
ügyvédnek és a katonai hatóságoknak is. A buda-
pesti lapok — ugy látszik — azt hitték, hogy
más nem kapott levelet, azért az itteni löz-
dékbe elárúsítás végett fölös számú példányo-
kat küldöttek. A „Debr. Ell.” lapírtásunk ére-
tetheti most a nagy lapokkal szemben is a
maga emlitett viszátszessét, mely-
ből azt következtették, hogy maga nem is

vette volna fel kedden hozott óriási és szen-
zacziós referadájába a levelet — ha meg-
kapta volna! — A z on b a n a p e s t i l a p o k
is elkeletek, mert a lapunkban
egy nappal előbb megjelent levél oly nagy
érdeklődést keltett, hogy még 2-300 példány
is elfogyott volna a számból. A levelet —
mint lelektan érdekességet dolog — közöl-
tük, máskülönbén utólag, a budapesti lapok
után kellett volna lenyomatunk, a kik ugyan-
csak kifejezett érzelkek bírnak a szenzaczió
íránt. A levél eredeti kéziratát és a borítékot
megőriztük Ez utóbíról a posta-bélyeg kel-
tezése ki nem vehető, ám a postakönyvben
után nézve, rájöttünk ma már
arra is, hogy ez is 26 án adott
fel R. 94. szám alatt, mig az „Egyetér-
tés”-nek irt levél — a mely szintén konsta-
tálja a jun. 26-iki d. e. való feladást — R.
91. alatt adott fel.

Megemlítjük, miszerint Szabó József vizs-
gáló bíró a hozzánkintézt levél
kéziratát és borítékát tegnap
hivatalos használatra tőlünk
elkérlette.

Ki adta fel a leveleket?
E levelek feladásának történetét Juhász
Ignác ur a család ügyvédének előadása kö-
vetkezőleg deríti fel:

F. hó 26-ikán hajnalban óriási csönge-
tés hangzott a nevezett ügyvéd irt házánál.
Házi kisasszonya gondoskodni kívánt a kapu
felnyitására, azonban Juhász Ignác azt hi-
vén, hogy a csöngetés a Karlsbadban tartó-
zkodó dr. Kentzler furdó orvosnak szól, a
kaput nem engedte felnyitni. Csakhamar hang-
zottak a házmaster sarkanytu csizmás lépé-
sei, a ki — a kaput kinyitva jelentette az
ügyvédnek, hogy oda kiint „egy kisasszony
kiván vele rögtön beszélni!” A midőn Juhász
megtudta, hogy ez éppen Móricz Erzsé-
bet, rögtön felillant elméjében a rémitó
gyanu, annál is inkább, mert ő — ugymond
— már több ízben lebeszélte Móricz Józsefet
az apagyilkosság sokszor hangzatosabb szandé-
káról, különösen ez év ápril havában is, a
midőn az anya rajta kapta Móricz Józsefet
egy a „Debreczen” szerkesztőjének szólo
levél írásán, mely ily kezdődött: „Megöttem
az apámat...”

Juhász már felöltözött, mikor Móricz
Erzsébet e szavakkal rohant be:

— Ügyvéd ur, az apám nincs többé!
Juhász ekkor tisztában votta a helyzetet.
A megrémült leány egy csomó levelet adott át
a család ügyvédének, a melyeket szerencsétlen
fivére adott be az ablakon a midőn a vallo-
más szerint — a tett elkövetése után ezt je-
lentendő és fegyverének átadása végett haza
ment.

Juhász a lezárt, megczimzett levelek
borítékain végig futva, a saját levelét kivette
s a többit, mint reá nem tartozó leveleket,
Móricz Erzsébetnek visszaadta, utasítva őt,
hogy czimeikre a posta utján eljuttassa s ez
mindannyit fel is adta.

Az ügyvéd aztán a tett színhelyére
sietett.

Igy a levelek feladásának sokat megbeszél-
t kérdésére is megfeleltünk.

Levél Jókai Mórhoz.
A Jókai Mórhoz irt levél czime ez:
Méltóságos Jókai Mór úrnak, országgyűlési
képviselő, Budapest, országgyűlési szabadalvú
kör. V. Eötvös-ter 1. sz. ott nem léteben
országgház, Sándor-utcaza elején. — A levél
tartalmát képező iv folyamodás alakban van
összehajtvá s a szokott külső czimzés helyén
ez a megszólítás áll:

„Méltóságos ur és költő.”
Bocsásson meg kérem, ha egész ismer-
retlenül is irni merészelek hazánk legnagyobb
költőjének, Jókai Mór úrnak: szenvedélyes
olvasója voltam az ön magasatosan, lángesz-
szel és fenkölt szellemmel írott gyönyörű re-
genyeinek, mintha sejtettem volna, hogy a mai
modern élet is szolgáltat elég anyagot a leg-
borzadalmasabb regényekbe is bevalót. (Gyulai
Pál régi vádja, hogy Jókai sokszor megronja
a fantazmagóriára hajlandó lelkeket, ime, újabb
Szék.)
támaszt nyert.
Ime én lettem pedig egy ily sötét drá-
mának a sors által felavatott elő hőisévé, pe-
mának a sors által felavatott elő hőisévé, pe-
dig nem tápláltam illuziókat.
Engedje meg kegyed, hogy e sorokat
kegyed nemességemmel intézzem, ahog egy

ebben a mi szerencsétlen tragopár szót leírva. diánky nem kérek kegyedtől semmit, de meg a győzdeve nemes szívről. A legmélyebb vértelme Móricz József.

Debreczen, 1888 év június hó 10-én. (Feltűnő a levél kelte és postáratétele közötti 16 napi időkülömbőség.)

A levél belső tartalma így szól: Meltóságos Képviselő Urak! Meltóságos képviselő urak, alázatos bocsánatot kérve, hátkodok e soraimmal az önök színe elé kerülni; talán mint arczatlan toladók fogok kegyelmességek előtt feltűnni; igen, mert nem gondoljak kegyességek az okot legtávolabbról sem, a mi engem arra készit, de meg fognak nekem bocsátani, ha bebizonyítva látják azt, hogy már más uton nem nyerhetek, az az nem eszközölhetek egy ártatlanul szenvedő és jogtalanul az élet végső határáig üzött és zaklatott, becsületes, a műveltebb körökhöz tartozó és jobb sorsot érdemlő egész család, anya, fiu és nővér részére igazságszolgáltatást. Igen uraim, határozottan állíthatom, hogy az igazságszolgáltatás volt az, mely nem látva tisztán a valót, habár semmi bünt el nem követtünk is, mely minket az egész családnkat, e ma fenálló borzasztó helyzetbe sodort. Daczára annak, hogy a legtisztább és nemesebb érzésekkel vannak kebleink ma is elteleve és voltak a multban is, — daczára, hogy mindig Isten és emberek törvényei értelmében eltűnk és tettünk, daczára annak, hogy én, mióta felhőttem, magamat mindenütt úgy viseltem, egész életüömön át oda törekedtem, hogy úgy éljek és tegyek mint egy nemesember, becsületes, lovasias szellemű fiatal embernek élnie és tennie kell.

Daczára, hogy nevetem ma szennyfolt nélkül viseltem, mert párbajban már kétszer védelmeztem azt meg; daczára, hogy 10 hosszú év óta minden időmet arra szenteltem, sőt mondhatom, hogy ezért vérem is folyt, midőn a tulajdon apám 1886. évben egy este orozva lezsur, bár a törvényszék előtt be is bizonyítottam, hogy én neki semmit nem vettem, daczára annak, hogy egész fiataiságom arra szenteltem, hogy családukból jövőkéremem a mindig rossz apám által előidézet bajt. — Hogy a sátni lelkü apám által előidézet szégyen, megbecstelenítés, bebörtönözés és koldus botra jutástól szegény anyámat és nővéremet megmenthessem; az igazságszolgáltatáshoz folyamodtam, és az igazságszolgáltatás, nyomorult lelkü apám által befolyásolva, az apám által pénzben megvásárolt hamis tanuk, nyomorult lelkü apám által jogtalanul és ártatlanul a törvény által elítelve, meggyalázva vagyonk. Daczára, hogy a birtok és az egész vagyonuk csak egy része közös kereset, 3/4 pedig az anyám nevében áll a telekben, mint örökölt birtoka; az apám harmincezer forint adósságot csinált az anyám hallgatván az ő álnok kérelmeire, érte jót állott a hitelezők előtt; és most már rajta veszik meg az adósságot: az anyámon. Daczára annak, hogy én és anyám ügyvédünk által minden törvényes lépést megtettünk, oda vitte az igazságszolgáltatás a dolgot, hogy minden vagyon a halálos ellenünk kezébe, az apáméba jutott. Az anyám, sok ezret erői mellett és a nővérem, habár még kiskorú is, ki vannak tevé e éhenhalásnak, vagy a koldulásnak. Uraim! Mig az igazságszolgáltatáshoz nem folyamodtunk, volt vagyonunk, pénzünk, mindennapi kenyérünk, becsületünk, sőt személyes szabadságunk is. Uraim! Határozottan állítom, hogy miután az igazságszolgáltatás oltalmába és védelmébe folyamodtunk, az idő óta semmi neven nevezendő bünt avagy hibát, avagy vétket epp úgy nem követtünk el, mint az előtt; és ma ki van szolgáltatva mégis teljes mértékben az igazság nekünk; már ma minden vagyon az apámé, ő rendelkezik vele, már ma sem vagyonunk, sem pénzünk, sem mindennapi kenyérünk, sem becsületünk, sem nevünk, sem személyes szabadságunk nincs, hanem nyertük helyette azt, hogy bár teljesen ártatlanok vagyunk is, gyilkossági kísérletet miatt maholnap oltalmába vesz a törvényszék, azaz bedobhat valamely gonosztevőtől lakott börtönbe, hogy legalább szállításunk legyen, ha már egybünk egy sincs, sőt még hálat adhatunk istennek, ha akasztófa nem kerülnék. Ezen szép időknek lefolyása alatt annyit törtém aztán én is a fejemet, hogy még csak 25 éves vagyok, de már félig megöszültem! Szerencsésen el is jutottam e mai napra, igaz, hogy közbe majd a másvilágra küldött az én jó apám, egy orozva juttatott kézzsurással, pedig én a helybeli törvényszék előtt tisztán kimutattam, hogy az apámat semmivel meg nem bántottam; ezt mind fel is írták, hanem azért már ma az apám az ur, és meg megköszönhetem, hogy nem engem zártak be helyette. Ezen a mai napon tehát, józan eszszel végig néztem mai helyzetünket. Férfi vagyok, és azon tudattal, hogy ártatlanul sőt jogtalanul csakis az apám nyomorult és aljas tettei által jutottunk ilyen borzasztó helyzetbe: én, mikor már Isten és ember, mindenki elhagyott, határozottan el magam olyan tette, mely nem minden embernek jutott osztályrészül: megölöm az apámat. — Uraim! mindnyájan emberek vagyunk, mindonket az Isten teremtet és adott józan eszet minden embernek, én e józan eszszel most tisztán látom, hogy a mit elkövetek, egyike az azon tetteknek, mely csak aljas gonosztevőhöz illik, és hiába tettem meg mindent arra, hogy ezt elkerüljem, itt van mégis Isten tudtam elkerülni. Istenemre mondom, nem rajtam mult; kényszerítve vagyok azt megtenni és én meg is fogom azt tenni, mert el-

jutottam oda, hogy többé más ut, más módja a segítségnek már nincs számomra fenn, mert inkább vesszen el egy rossz gaz, mint három, ártatlan élet! Meg fogom tenni, mert szívem eszem azt parancsolják nekem. Katona vagyok, olvasom a törvény paragrafusát, tudom mi vár reám, de a katonaság az, a hol még úgy bántak velem, mint emberrel; és azért lettem katonává, hogy ha kell, haljak meg mint katona. Én büszkén fogok a leendő bírám elé állani, mert érzem, hogy szent volt a cél, a melyért magam feladotam. Olyan ostoba nem vagyok, hogy bűn reményekkel kecsessek magamat; tudom, hogy Magyarországon vagyunk; szomorú tapasztalatomból következtetem a többi, ha talán külföldön volnék, úgy másképp történt volna minden; mert ma hála Istennek, nem a középkorban élünk. Ha igazság és ha jog létezik még nálunk magyaroknál, úgy alkalmat fog nekem arra adni, hogy minden állítomatom, miket itt tettem, valóban be is bizonyíthassam. Most, midőn az életemnél is többet teszek közeiké, azon kéresem teljesíthetőségéért eszedem: ha ugyanis meg lesznek győzdeve, hogy a becsületes férfiak közé számolhatom még magamat. Ugy tegyenek az érdekében, egyedül azért, hogy szegény anyám és nővérem egyedül és elhagyottan küzdenek és nagyon felek, mint gyöngye nők, nem lesznek az úztorások és a kapzsi világ körmei közül menekülni képesek; nincs ki őket védje, nincs, ki őket oltalmazza. Alázatosan maradtam egy becsületes, de szerencsétlen férfi, tisztelettel a siron tul is, Móricz József, gazdász.

Jókai Mór — írja a levelet közlő „Nemzet” — e levél olvasása után azonnal feljelentést készült tenni; de már akkor a delutáni hírlapok tudósításából értesült, hogy a rémtett, a minek elkövetésével a szerencsétlen ember fenyegetézik, végre lett hajtvá.

Ki írta a levelet?

(r. ö.) Némely körben nem hiszik, hogy a levelek mgától a gyilkostól származhatnak, melyek egyikeről írja az „E-s” idézett vezércikk, hogy a levél „önvallomásaiból nem a kannibál beszél. — Világosan, őszinte nyíltsággal mondja el tervét, s az okokat, melyek azt benne megerlelték. A lelki küzdelmet, melyen keresztül megy, szinte meghatározottan esetenli, szinte látni véljük lelké hánykódását, s egy pillanattal szereznek elfelejtetni, hogy apagyilkos az, a ki hozzáuk beszél.”

A kérdés maga érdekes lélektani elemzésre nyújt alkalmat.

A közvetlenség e hangja bizonyos szenvedély és ösztönözti retorikái formák, mindenestre megvannak e levelekben. Igaz csakis a maga bajáról, kétségbeeséséről és csakis maga irhat az ember a szerencsétlenségéről. A középtanodái 7 osztályt végzett ifju szép kézírataban levő orográfiai hibák azonban (a nem folytatott és rég megszakított tanulmányok után) olyanok, a minőket a debreczeni polgárság leveleiben feltűnő gyakran találhatni; mint p. o. „ly” helyett „ly”, „egyéb” helyett „egyebb”, rosszul alkalmazott interjunctio sat. A level számos frázisról tudók kimutatni a bírliapi olvasmányok forrását, míg sok terde következtetése p. o. az, a melyben az apagyilkosságot hazafüli cselekménynek állítja, szinten az exaltált és félművelt emberre vallanak. — Homályos és stílyris tekintetben kritikán aluli részlet p. o. a következő:

„En azt mondom, hogy egy ezüst forint ép oly jó ezüst lehet a maga értékehez képest, akár egy vagy több millió ezüst forintnak az ezüstje, hogy jó ezüst, mert az anyag ugyanaz, csak a mennyiség változik; — vagy a következő: „Ha az apámat nem ösmertem volna, boldog ember lettem volna én is és a mi családunk is; de isten nem úgy akarta, sat.” — A helyett, hogy „ha más apám lett volna” sat. Mindent összevéve, ezek s továbbá a levelek pongolya szerkezete (bár igaz, hogy kétségbeesett pillanatokban más ember sem igen fordít gondot irányára), továbbá a sok ismétlés, a levelek ugyanazon eszmémetete, a levelirő társaséleti járatlansága (Jókai Nort p. o. „Meltóságos ur es költő”-nek szólítja s e levelet egyuttal a képviselőházhöz is intézi) arra vallanak, hogy minden egyenesen a félművelt, félrevezetett lelkületű, szerencsétlen embertől, a gyilkos Móricz József toltából származik. — Egy második szerző létezésében hinni különben annyit tenne, mint hinni egy felbujtó, egy a bűnről tudó értelmi szerző létezésében is.

A fogalmazó létezését nemcsak mende-monda, de művelt körök is feltételezték; eppen azért, mivel a levelek van bizonyos jogi háttere. Az igazságszolgáltatás herczehurczait sorolja elő s e mondatában meg eppen törvénynek egy létező hiányát veszi észre: „Élettemben ez volt a legbolondabb lépés a mit elkövettem, mert az igazságszolgáltatás lassu menete és bizonyos családügyi egyekben én még hiányos volt: döntöttek bennünket” sat. Erre mutat reá az „E-s” vezércikkézője is Boldog Isten! A kit egyszer pörökedésre vitt rá a lelke, az ugyan sorol elő leveleiben: „az igazságszolgáltatás lassúsága, a közegzek lelkismeretlen érdekfondorlati és a családügyi ügyekben a törvénynek még létező nagy hiánya” sat.

Akkor pedig, a midőn a törvénnyel szemben nem vihatta ki vélt igazságát az apa ellenében, sokszor hallhatta ügyvédőt, bírától, hogy: „Szegény fiu — igazad lehet, de itt a törvénynek hezaga van, mi betölté-

sében tehetlenek vagyunk: ha el kell veszned sem segíthetünk rajtad!”

Ez a passus is reprodukció, kiszinezve a keserű tapasztalatok sötét színeivel. Ezzel befejeztük kísérletünket a lélektani analisis mezején, melynél a kiküldött buzgó ifju vizsgáló bírő bizonyára szabatosabb és mélyebbreható feladatot végezend.

Megemlítjük még, hogy a „Föv. L.” rövid megjegyzései is felfogásunk mellett szólnak. E szerint a Jókaihoz írt levél „zaváros és zarásmutat”, a „Debreczen”-hez írt levélről azt írja, hogy „Móricz József művelt” (sajtó hiba lesz fél művelt helyett), ember stylusában ír s ha egy-egy hasonlata gondolkodás jelet mutatja is, az egészen logikája azért beteges, csak a végső elkeseredés szülőtteje.

Ez a helyes és így az „E-s”-nek alaptalanul írták, hogy itt a levelek szerzőségére nézve a szenzációs leleplezéseket várnak a vizsgálattól, mely összeköttetésben lehet azzal, hogy a gyilkos leveleit a gyilkosság napján adták fel; a feladó ösmeretlen ugyan sat.” A feladó és feladás körülményeit csakis a levelező nem ismeri városunkban és így semmi oly szenzációs leleplezés sem várható, mely a levél szerzőségére vonatkozó véleményünket megdöntné.

Az anya szerepe a drámban.

A meggyilkolt apa temetésén, melynek leírását tegnapielőtti számunk már részletesen tartalmazta, a hangulat erősen az özvegy és anya ellen irányult, ma pedig kétségtelemnek látszik, egy még ösmeretlen bűnségű szereplése a többi közt abból is, hogy a gyilkos fegyver egy zsákba be varrva találtatott meg az id. Móricz András által lakott ház udvarának egy lombos helyén, a mire pedig a gyilkosnak már ideje nem lehetett, hogy a tett elkövetésében is segítségére lehetett valaki. Ha e kombináció meg nem állana, valószínű, hogy a fegyvert Móricz András iránti feltöngőből igyekeztek elrejteni. Mindez azonban csak is utcai szóbeszéd, melyet a vizsgálat fog kideríteni, még pedig (tekintve az ügyben szinten szereplő katonai igazságszolgáltatás egyetlen nagy előnyét, a gyorsaságot) rövid idő alatt.

Fülszóló hallottuk, hogy az apa több ízben igen drasztikus módon tagadta meg József fiát, Sz. J. öreg módú polgár viszont azt hallotta, a midőn József vágta oda az atyjának: „Hiszen úgy sem a tyám kelméi!” E szavak származhattak a felzudulás hevéből, de azért mily szép, mily nemes és a magát feladózó fiuval szemben még hálás, emlékeztet őta éppnem példatlan önfeladózás szerep jutna az anyának, ha esküjével mentené meg fiát az apagyilkosság vádjától és az ebből következőkhezhető szegényteljes haláltól.

Mindezt az anya s a nővér szerepe leendő azonban, hogy a rettegett halál esetében, terden állva könyörögje le a felség kegyelmi szavát és a legmélyebb bánat hangján mondja el a tett elkövetésének enyhítő körülményeit.

Hol lehetne több enyhítő körülményt feljegyezni, mint a fiu felett kétségbeeső anya szíveben!

Rossz tréfa.

Némely ember a legszentebbet, legbuzababb is frívól tréfa alkalmán használja fel.

Példa erre egy hozzáuk beküldött, ily tartalmu levelezőlap: „A szenzációs bűnesetekből kikinek van hasznuk? Arórdögnek, a ki a lelkekre les és a kiadókknak, akik fölös példányokat nyomtatnak.”

A hírlapíróknak bizonyára nem, mert az értékeiket végül hülló veritékébe, a midőn a társadalm illy nem esetét felfedezni s tanulságokat levonja és kifejezésre juttatja.

Újabb adatok.

A depr. honvéd felüldar-parancsnokság a Móricz József ügyében felvett vizsgálati iratokat már fölterjesztette a hadbírószághoz, honnan azonban meg eddig semmiféle adatítás nem érkezett le. Lehetséges, hogy a gyilkost Budapestre fogják felszállítani, de valószínűbb az, hogy Debreczenbe küldik le a hadbírószághoz valamely tagját a vizsgálat megejtése végett.

Móricz József a fogságban példás nyugalommal viseli magát; jó étvágya van, álma is nyugodt. Ugy látszik, nem igen haborgatja a lelkiismeret.

Egy fényképész áruba bocsátotta az apagyilkos fényképét, mely erőteljes vonásu, szép fiatal férfi arcz-képet ábrázol. A képnek sok vevője akad.

Szabó József vizsgáló bírő a gyilkosság ügyében ma d. e. hallgatta ki a család tagjait s a cselédeket.

Belföldi hírek. Udvartócskó.

F. hó 27-en d. u. 5 órakor tartotta meg a budai várakban a második nagy delegacionális ebéd, melyben 87-en vettek részt. Ebéd után a király cerclét tartott — József főherczeg f. hó 27-en látogatást tett a budapesti menő-társulat állomásán, s a társulat czéljai felett a legnagyobb megalégedést fejezte ki. — A királyi csütörtökön este utazott el Budapestről Ischbe, s onnan Gasteinba. — Grófi Apponyi Albert, a mérsékelt ellenzék vezére, vasárnap, július hó elsején, Jász-Berénybe megy, hogy választói előtt beszámoló beszédet tartson. — A delegá-

cziók ülésszaka csütörtökön véget ért. Az osztrák delegáció déli 12 órakor tartotta meg utolsó ülését, a magyar delegáció pedig d. u. 5 órakor. A szentesített határozatok kihirdetettek, s a szokásos előki zárbeszéd után a delegációk nyári ülészaka a király elítélésével véget ért. — Zendülés. Brassómege Földvár községében a folyamathban levő tagosítási ügy alkalmával, a tárgyalás menetével elégtelen veresemrti és krizbai lakok fellázadtak s a bírőági kiküldötteket megtámadták. A sűrű közápor Pildner főszolgabíró és Séra jegyző meg is sebesítette. A csendőrség — miután a zajongó tömeg nem engedett — a nép közé lőtt, egy ember halva maradt, s többen megsebesültek. — Tiszza Kálmán a delegációban Magyarországon közvéleményére való hivatkozással unnepelesen kijelentette, hogy az új császárnak trónra lépte után tett nyilatkozatai nálunk a német szövetség iránti ragaszkodás s bizalmat s a szövetséges állam uralkodója s vezérferfi iránti tisztelet érzelmét növeltek. A miniszterelnök e nyilatkozata ketségtelenül a Norddeutsche Allgemeine Zeitungnak szólott.

Külföldi hírek. Császár oktalálkozása.

Az a hír, hogy II. ik Vilmos császár találkozik fog III-ik Sándor orosz csázzal, felmerült mindjárt az új császár trónra lépte után, s azóta nem nyert ugyan megerősítést, de nem is czáfaltott meg. Azon hirt azonban, hogy Vilmos császár e nyáron látogatást szándékszik tenni Ferencz József királlyal, Berlinben megerősítik — Oroszország keleti tervei. Pétervárott híre jár, hogy a czári kabinet már közelebb pozitív javaslatokat fog a bolgár kérdésben a hatalmak elé terjesztetni. — Milán szerb király egy pohár-köszöntőt mondott Krisztics szerb miniszterelnökre, — melyben nemcsak leplezetlenül feltárja, de élesen ki is mondja, hogy e működés már a hadsereg akarta ráteni kezét, s ott érvényesíteni bomlasztó czéljait. — Schönerer ügyében a semmitől elvitte a beadott semmiségi panaszt E miatt Becsben újabb tüntetés volt Schönerer mellett, mely oly nagy mérvet öltött, hogy a rendőrség közbelepett s 20 elfogatást eszközölt. — A porosz trónbeszéd. Vilmos német császár és porosz király a porosz ország gyűlést jun. 27-en trónbeszédrel nyitotta meg, melyben szintén kijelentette, hogy magaéva teszi nagytája politikáját, s követi őt egy Poroszország kormányzata, mint a birodalmi politika terén. Az összes hitfelekezeteknek megígéri a királyi oltalmat, s arra fog törekedni, hogy az egyházi béke fentartassék. A trónbeszédet Nagy Frigyes ama mondasával végzi, hogy Poroszországban „a király az állam első szolgája.” — A trónbeszéd berlini parlament körökben nagy tetszéssel találkozott. — Az angol kormány győzelme. John Morley, az ellenzék egyik kiváló tagja, a kabinet ellen rosszalási indítványt tett, melynek tárgyalása hetfőn kezdődött. Az alsóház a rosszalási indítványt 366 szóval 273 ellenében elvetette. — A csatornai alagutról szóló törvényjavaslatot — miután a szigeti helyzet a legjobb bekebelezést — az angol alsóház második olvasásában nagy többséggel elvetette. — A porosz belügyi tarca betöltése iránt még mindig nem történt elhatározás. II-rik, hogy Achenbach tartományi elnök és a szabad konzervatív-párt tagja már kineveztetett ez állásra, de a hir meg eddig nem nyert hivatalos megerősítést. — Bismarck herczeg 3 hónapi szabadságot kért megrongált egészségének helyreállítására.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

»DEBRECZEN« politikai, társadalmi és közgazdasági hírlapra. Julius 1-én új felvő kezdődven, — felhívjuk azon t. olvasóinkat, kiknek megrendelése lejár, az előfizetés megújítására.

A „Debreczen” megjelen naponként pntek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak egy helyben mint vidékre:

Felévre 5 frt.

Negyedévre 2 frt 50kr.

Hírdetések a legjutányosabb árak mellett a kiadóhivatalban véstnek fel.

Szíves bizalommal felkérjük tehát a n. é. közönséget, hogy az előfizetési pénzeket hozzank mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fennakadás történjen.

Előfizetéseik és hirdetések a lap részére Debreczen (jőpiack, Sz. Nagy Károly-ház) Kutasai Imre nyomdájába küldendők. Helyben előfizethetni Telegdi K. Lajos és ifj. Csathy Károly urak könyvkereskedésében is.

A „DEBRECZEN” kiadóhivatala.

HELYI HIREK.

* Az erettségi vizsgák eredménye. Főiskolánkban a szóbeli erettségi vizsgák bevégeződtek, a következő eredménnyel: Vizsgára bocsátott 68 tanuló. A vizsgát mindenben jelesül állotta ki három, névszerint Palla Gyula, Altman Béla és Dombi Zoltán, „jó” volt 19 és pedig Babeu Péter,

pár szó t
diánky nem
a győze
velettel M
Debrec
(Feltün
közötti 16 n
A level
Meltósa

képviselő u
bátorkodom
kerülni; tal
kegyelmessé
gondolják k
sem, a mi e
nekem böcs
hogymár i
nem eszközi
jogtalanul a
zaklatott, l
tartozó és j
anya, fiu és
Igen uraim,
igazságszolg
tisztán a v
követtünk
dunkat, e i
dort. Dacza
nemesebb e
eltele és
czára, hog
nyei értelt
annak, hog
mindenütt
tal oda tör
mint egy
szellemü f

Dacza
kül viselen
delmeztem
év óta mi
mondhaton
dón a tula
orozva les:
bizonyított
tettem, da
arra szent
a mindig
Hogy a s
gyen, meg
botra jutá
megmenth
lyamodtar
morult lel
által pénz
morult lel
lanul a tó
vagyunk.
vagyonnak
ped
kénytelen
szóval, h
szóval, h
szóval, h
erte jót
rajta ve
Daczára
által min
vitte az
minden v
spáméba
mellett é
ki vanna
dulának
nem foly
mindenn:
melyes s
álltom,
oltalmáb
idő óta
hibát, a
el, mint
megis t
már m
kezik v
zünk, s
letünk,
sagunk
hogy b
kossági
vesz a
gonoszta
szállásu
sőt még
tőfára
folyása
jemet, j
már fél
tottam
másvik
juttato
venysz
apáma
mind
apám
napon
helyze
hogy
nyom
borza
embe
gam
jutott
Urain
donke
esztet
most
egyik
gonos
dent
nem t
rajtan
tenni

VÉGELEADÁS.

VÉGELEADÁS KRAICZ GYULÁNÁL

a még megmaradt árúk,
a legnagyobb árleengedés mellett e hó 5-ig
ELADATNAK.

Az üzlethelyiség berendezéssel együtt átadandó.

VÉGELEADÁS.

FÜSZER ÜZLET

az „INDUSHOZ.”

Bátor vagyok a n. é. közönség tudomására juttatni, hogy a Ró-
zsa-téren (Kutasi-ház Csapó utca szögletén) egy jól berendezett

FÜSZER-ÜZLETET

nyitottam.

Az árúk jó-sága, jutányossága, pontos ki-zolgálata által reméllem
a n. é. közönség bizalmát, pártfogó támogatását kiérdemelni.

Teljes tisztelettel

Rankai György.

Haszonbéri hirdetmény.

A nagy-károlyi polgári olvasókör ven-
déglovi, illetve felügyelői állása az 1888-ik évi szeptember hó 29-ik
napjától számított 2 és fél, esetleg a bérenli szándékozó óhajtása
szerint 5 és fél évre haszonbérbe adatik.

Pályázni szándékozók zárt ajánlataikat folyó évi július hó
12-ik napjának déli 12 óráig, 250 frt készpénz kauczió melléklettel, az
egylet elnökénél adhatják be.

Az árverelés folyó évi július hó 12-én délután 4 órakor fog
megtartani az egylet helyiségében és pedig először szóbelileg s az-
tán a zárt ajánlatok felbontásával. Részletes feltételek az egylet elnök-
énél megtekinthetők.

A nagy-károlyi polgári olvasókör igazgató-választmányának
határozatából.

Az egylet elnöke.

Valódi

ORVOSI MALAGA-KIVONAT.

A klosterneuburgi cs. k. kisérleti-állom-
ás szerint,
igen jó, valódi Malagának
talaltatott, mely kiváló erősítési táplálékul
szolgál a gyengék, betegek, üdülők, gyerme-
kek számára, vérszegénység és a gyomor-bajok
ellen is haszná.

1/2 és 1/4 eredeti palackban és a

VINADOR

Spanyol nagyborkereskedés törvényes
védjegye alatt kapható Bécsben, Prágában,
Hamburgban

eredeti ár 2 fit 50 és 1 fit 30.

Orvosi malaga, természetes Carte blan-
che 1/2 palack 2 frt, 1/4 palack 1 fit 10.

Közelebről igen finom külföldi borok
eredeti palackokban és eredeti áron, pohá-
rankénti kimérés mellett is, kaphatók Deb-
reczenben, a „Hungáriá”-ban, Weichinger Ká-
roly urnál.

A Vinador jelszóra, valamint a törvé-
nyes védjegyre keretik nagy figyelemmel len-
ni, mert csak akkor nyújtható teljes biztosíté-
s a szállítmány tökéletes jóságáért.

Köszén-kátrányt

legjobb minőségben
zsindely és deszkatekők
behuzására,

mely által azok tartóssága kétszerte
hosszabb, továbbá csulápok, melyek a
földbe ásatnak, kerítések s gazdasági
eszközök befestésére, hordókban
á 50 egész 200 kiló súlytartalommal;
továbbá saját gyártmányu COAKSOT
(pirasén) kovácsok és lakatosok részére,
ajánlja, jutányos ár mellett
a légszuszogár igazgatósága
Debreczenben.

Kriegl József egyedüli valódi angol

Csoda-balzsama.

A legrégibb, leghasznosabb,
e mellett legolcsóbb

Általános-népies-háziszser,

belsőleg és külsőleg használ-
ható. Csak akkor valódi, ha

minden palack ugyanazon
szöveget tartalmazó védjegy-
gyel van ellátva és erczbo-
ritékkal van elzárva, melyre

a cég neve: „Apothek zum
Schutzengel in Pragradá”
(gyógyszertár a védangyalhoz
Pragradában) be van nyom-
tatva.

12 palack ára 1 fit.

60 palack = 5 tucat ára,
csomagolással és posta-költsé-
sével, szállító-levellel mellett
4 fit 90 kr

A megrendelések így cím-
zendők:

A véd angyalhoz az. gyógyszerertárba, Pragradán, déli
vesut, fővonat.

As egy tucatnál kisebb megrendelések csak
utánvétellel, vagy az ár előleges beküldése mellett
küldetnek. A cím helyes kitétele és az utolsó
posta kérétek.

Keretik a védjegy szövegére vigyázni! En-
nek utánzó a törvény értelmében büntetettek.
Raktár a legjobb gyógyszerertárban.

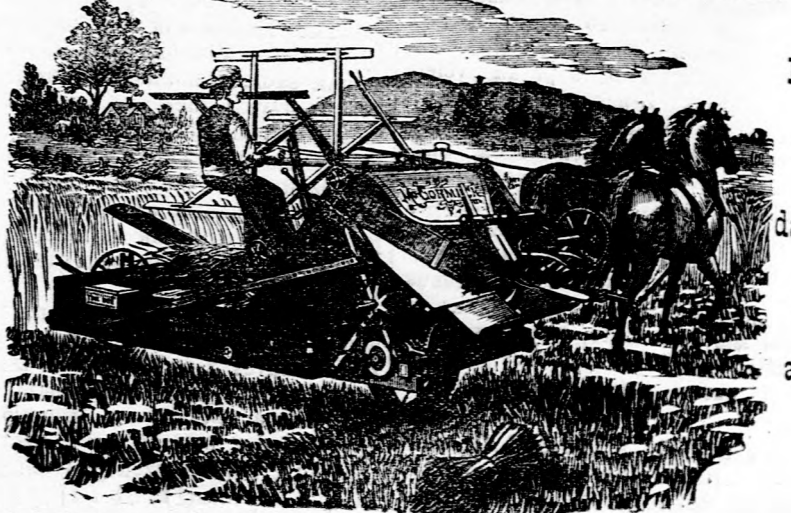
Kedvező pénzkölcsönhöz

juthatnak önálló, rendes éves lakással és
keresettel illetve jövedelemmel bíró egyé-
nek, u. m. iparosok, kereskedők, hivatal-
nokok, katonatisztek, magánzók, birtoko-
sok, stb. módhoz képest 50 frttól 1000
frtig, mint magán személyhitel, csekély
heti, havi vagy három havi törlesztésre,
6-8% os kamat mellett.

Ingatlanok betáblázására 4 1/2 és 5%
ra amortizációra vagy a nélkül. Bőve-
bet: Steiner G. A. Budapest, Gr. Károlyi-
utca 12. Levélbeli megkeresésekhez 3
drb. válaszigy csatolandó.

Me CORMICK ARATÓGÉPEK.

Feltül
nem
mult
és
elősmert
leg-
jobbak.

Eddigélés
60321
darabnál
több
adatott
el.

Aratógépeket aczél kéveköti készlettel, vasrúttával, továbbá
„Daisy” legkönnyebben járó marokrakó aratókat, ajánl ósmert leg-zárda-
kivitelben, azonnali szállításra míg a készlet tart és kényelmes fizetési feltéte-
lek alatt a

Me Cormick Harvesting Machine Co

északamerikai Chicagoból

BUDAPESTEN, Váci körút, 76. szám.

Legyet T. cz. vevőink kényelmére, tartalékrezervekből és kötözinségből vidéken
raktárakat nyitottunk, így: Szolnok, Kis-Várda, B-Ujfalú, Hajdu-Nánás és Nagy-
Károlyban.

MOLL SEIDLITZ POR

Tavaszi
gyógyítás.

Nyári
gyógyítás.

Őszi
gyógyítás

Téli
gyógyítás

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyar-
jegy egy sas és MOLL A.
szászországi özége állható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok,
gyomorgörcs, nyak, gyomorégés, magbajok, vertolulás,
aranyer és a legkülönbözőbb női betegségeknek. Egy eredeti
doboz használati utasítással 1 fit.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerertárban,
MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs,
Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett, 2 doboznál kevesebb
nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-felé Seidlitzporai
igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s min-
denkorra és szívesen „Isten útssze meg”-et mondok ér-
te; ezek a gyomrot jóva és söt könnyűve teszik.

Tisztelettel

Steinko Jan. F. lelkész Hounetschlag-ban.

MOLL FELE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Legjobb
bedörzsölő-
szer

köszvény

csuz

és minden
meghűlési
betegségek
ellen.

Csak akkor valódi, ha minden üveg MOLL A.
védjegyet és aláírást viseli.

Bedörzsölésül sikeres használat közzvény, csuz, min-
dennemű testajdalmak és benuulásnál; borogatás alanyában
minden sérelem és sebnél, daganatok gyuladásoknál. Bol-
söleg vízzel vegyítve hirtelen rosullat, hanyás, kolika és
hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 80 kr. o. é.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerertár és
anyag kereskedésében.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító Bécs,
Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvétellel. Két üvegnél kevesebb
nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitünő Moll féle francia borszesz és sója vidéke-
men nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel,
mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tar-
tani magamnál.

Mély tisztelettel
Hornof, lelkész Mionolup-ban

Raktárak Debreczenben: Gölt Nándor, Dr. Rotschnek V. Emil, Tamássy
Károly gyógyszerertárakban, Gerébí Fülöp és Szent-Királyi és Kalenda kereskedőkne.